

Υπόθεση C-353/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

15 Μαΐου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Administratīvā rajona tiesa (Λεττονία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Μαΐου 2024

Προσφεύγουσες:

SIA EUROPARK LATVIA

SKIDATA GmbH

Καθής:

Valsts ierēnumu dienests

Παρεμβαίνουσες:

SIA 19 points

SIA Ernst & Young Baltic

Το Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

(διοικητικό πρωτοδικείο, με έδρα τη Ρίγα)

ΔΙΑΤΑΞΗ

Ρίγα, 13 Μαΐου 2024

[παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου],

παρισταμένων των εκπροσώπων της προσφεύγουσας SIA EUROPARK LATVIA και του εκπροσώπου της προσφεύγουσας [παραλειπόμενα] SKIDATA GmbH,

καθώς και των εκπροσώπων της Valsts iezēmumu dienests (κρατικής φορολογικής αρχής, στο εξής: φορολογική αρχή), που ενεργεί εξ ονόματος της Δημοκρατίας της Λεττονίας, της εκπροσώπου της τρίτης οντότητας SIA 19 points και των εκπροσώπων του οργανισμού ελέγχου της συμμόρφωσης SIA Ernst & Young Baltic,

εξέτασε σε δημόσια συνεδρίαση την ένδικη διοικητική διαφορά που ανέκυψε από τις προσφυγές που άσκησαν η SIA EUROPARK LATVIA και η SKIDATA GmbH, εταιρία με έδρα την Αυστρία, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της φορολογικής αρχής της 2ας Σεπτεμβρίου 2022.

Αντικείμενο και κρίσιμα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης της κύριας δίκης

- 1 Η προσφεύγουσα SIA EUROPARK LATVIA είναι εμπορική εταιρία εγγεγραμμένη στη Λεττονία, η οποία παρέχει υπηρεσίες στάθμευσης ή γκαράζ.

Η προσφεύγουσα SKIDATA GmbH είναι εμπορική εταιρία εγγεγραμμένη στην Αυστρία, η οποία κατασκευάζει διατάξεις αυτόματης πληρωμής στην Αυστρία που εισάγονται (μέσω θυγατρικών εταιριών ή άλλων διανομέων) σε εικοσιπέντε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης της Λεττονίας.

Στις 30 Ιουνίου και στις 27 Νοεμβρίου 2015 η προσφεύγουσα SIA EUROPARK LATVIA αγόρασε από διανομέα της επίσης προσφεύγουσας SKIDATA GmbH διατάξεις αυτόματης πληρωμής κατασκευασμένες από την SKIDATA GmbH, έναντι τιμήματος που περιελάμβανε το κόστος εγκατάστασης και διαχείρισης του έργου. Στο διάστημα από τις 8 Οκτωβρίου 2015 έως τις 30 Δεκεμβρίου 2015, οκτώ αποκτηθείσες διατάξεις SKIDATA PARKING.LOGIC (στο εξής: εμπορικά μηχανήματα) καταχωρίστηκαν ως εμπορικά μηχανήματα στην ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο) της φορολογικής αρχής.

- 2 Ως οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης ταμειακών μηχανών, υβριδικών ταμειακών μηχανών, ταμειακών συστημάτων, εξειδικευμένων διατάξεων και εξοπλισμού –έλεγχος ο οποίος προϋποθέτει τη δοκιμή των τύπων ταμειακών μηχανών, υβριδικών ταμειακών μηχανών, ταμειακών συστημάτων, εξειδικευμένων διατάξεων και εξοπλισμού, των τροποποιήσεών τους και των εκδόσεων του λογισμικού τους με σκοπό να διασφαλίζεται ότι πληρούνται οι τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών–, η SIA Ernst & Young Baltic (στο εξής: οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης) ενημέρωσε τη φορολογική αρχή, με έγγραφο της 16ης Μαΐου 2022, ότι αρνήθηκε να χορηγήσει, σε σχέση με το ταμειακό σύστημα SKIDATA PARKING.LOGIC V29.00, δήλωση συμμόρφωσης του εν λόγω συστήματος με τις τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών (στο εξής: δήλωση συμμόρφωσης), διότι ο πάροχος υπηρεσιών συντήρησης των εμπορικών μηχανημάτων –οικονομικός φορέας ο οποίος, πριν από την έναρξη λειτουργίας

του, εγγράφεται στην ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο) της φορολογικής αρχής–, με την επωνυμία SIA 19 points, δεν παρέσχε τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 121.⁴, σημείο 4, της Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr. 96 (απόφασης αριθ. 96 του υπουργικού συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2014, στο εξής: απόφαση περί χρήσεως), ήτοι τον πηγαίο κώδικα και τον εκτελέσιμο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων.

- 3 Με απόφαση της φορολογικής αρχής της 2ας Σεπτεμβρίου 2022, τελική απόφαση της διοικητικής διαδικασίας που διεξήχθη ενώπιον της εν λόγω αρχής, τα εμπορικά μηχανήματα αποκλείστηκαν από την ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο) της φορολογικής αρχής, καθότι δεν είχε διενεργηθεί έλεγχος της συμμόρφωσης ο οποίος να καταλήξει στη χορήγηση δήλωσης συμμόρφωσης που να πιστοποιεί την ικανοποίηση των τεχνικών απαιτήσεων που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών.

Στην απόφαση της φορολογικής αρχής επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι η απαίτηση της παραγράφου 121.⁴, σημείο 4, της απόφασης περί χρήσεως δεν πρέπει να θεωρηθεί τεχνική απαίτηση και ότι δεν ήταν αναγκαίο να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (στο εξής: οδηγία 2015/1535). Κατά την απόφαση της φορολογικής αρχής, οι τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό περιέχονται στην Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr. 95 «Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām» (απόφαση αριθ. 95 του υπουργικού συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2014, περί των τεχνικών απαιτήσεων που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών), η οποία κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα κράτη μέλη.

- 4 Οι προσφεύγουσες –SIA EUROPARK LATVIA και η εγγεγραμμένη στην Αυστρία SKIDATA GmbH– άσκησαν ένδικη προσφυγή ενώπιον του Administratīvā rajona tiesa (διοικητικού πρωτοδικείου) με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της φορολογικής αρχής.

Με τα δικόγραφα των προσφυγών τους υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι, κατά τον χρόνο καταχώρισης των εμπορικών μηχανημάτων, η νομοθεσία δεν προέβλεπε ότι οι υποκείμενοι στον φόρο που χρησιμοποιούν διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών μηχανημάτων, υποχρεούνται να παράσχουν τον πηγαίο κώδικα και τον εκτελέσιμο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού ή τη λειτουργική μονάδα (δομοστοιχείο) φορολογικής μνήμης. Η εν λόγω υποχρέωση θεσπίστηκε μεταγενέστερα με την απόφαση περί χρήσεως. Κατά τις προσφεύγουσες, η προμνησθείσα απαίτηση είναι τεχνική απαίτηση η οποία

έπρεπε να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά [παραλειπόμενα] τα προβλεπόμενα στην οδηγία [παραλειπόμενα] 2015/1535 [παραλειπόμενα]. Κατά τη γνώμη τους, δεδομένου ότι η εν λόγω απαίτηση δεν κοινοποιήθηκε, η επίμαχη διάταξη δεν θεσπίστηκε προσηκόντως και δεν πρέπει να εφαρμοστεί.

Οι προσφεύγουσες επισημαίνουν ότι, στο πλαίσιο των πράξεων απόκτησης των δικαιωμάτων χρήσης λογισμικού, ο χρήστης εμπορικών μηχανημάτων αποκτά κατά κανόνα πρόσβαση στον εκτελέσιμο κωδικό (δικαίωμα χρήσης), δεδομένου ότι είναι απαραίτητος για την εκτέλεση των λειτουργιών του λογισμικού στον υπολογιστή, δεν αποκτά όμως το δικαίωμα τροποποίησης ή αναδιανομής του πηγαίου κώδικα. Για την SKIDATA GmbH, ως κατασκευαστή των εμπορικών μηχανημάτων, ο πηγαίος κώδικας συνιστά εμπορικό απόρρητο, η δε SIA EUROPARK LATVIA, ως χρήστης των εμπορικών μηχανημάτων, δεν μπορεί να αποκτήσει και να διανείμει (παραδώσει) νομίμως και ανεξαρτήτως τον πηγαίο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού, παρά μόνον με τη συγκατάθεση του κατασκευαστή των εμπορικών μηχανημάτων.

Προκειμένου να παράσχει στον οργανισμό ελέγχου της συμμόρφωσης τον πηγαίο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού εμπορικού μηχανήματος, ο κατασκευαστής του εν λόγω μηχανήματος πρέπει να παράσχει τον πηγαίο κώδικα στον πάροχο υπηρεσιών συντήρησης των εμπορικών μηχανημάτων, ο οποίος τον παρέχει εν συνεχεία στον οργανισμό ελέγχου της συμμόρφωσης, που τον αποθηκεύει ώστε ο πάροχος υπηρεσιών συντήρησης να παραδώσει τον πηγαίο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού στη φορολογική αρχή εντός προθεσμίας 24 ωρών, εφόσον ζητηθεί κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 129.⁴, σημείο 6, της απόφασης περί χρήσεως.

Κατά τις προσφεύγουσες, τα προεκτεθέντα περιορίζουν υπέρμετρα τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων) και τα δικαιώματα εμπορικού απορρήτου επί του πηγαίου κώδικα του λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων, δικαιούχος των οποίων είναι ο κατασκευαστής των εν λόγω μηχανημάτων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5 Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Άρθρο 34: Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εισαγωγών, καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος, απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.

Άρθρο 35: Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εξαγωγών καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.

Άρθρο 36: Οι διατάξεις των άρθρων 34 και 35 δεν αντιτίθενται στις απαγορεύσεις ή στους περιορισμούς εισαγωγών, εξαγωγών ή διαμετακομίσεων που δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας ηθικής, δημοσίας τάξεως, δημοσίας

ασφαλείας, προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων ή προφυλάξεως των φυτών, προστασίας των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία, ή προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Οι απαγορεύσεις ή οι περιορισμοί αυτοί δεν δύνανται πάντως να αποτελούν ούτε μέσο αυθαιρέτων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.»

- 6 Οδηγία 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών (και οδηγία 98/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για την τροποποίηση της οδηγίας 98/34/EK για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών) (στο εξής: οδηγία 98/34).

Άρθρο 1, σημείο 1: «προϊόν»: κάθε προϊόν βιομηχανικής κατασκευής, και κάθε γεωργικό προϊόν, συμπεριλαμβανομένων και των αλιευτικών προϊόντων.

Άρθρο 1, σημείο 3: «τεχνική προδιαγραφή»: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο στο οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, όπως τα επίπεδα ποιότητας ή ιδιότητες χρήσης, η ασφάλεια, οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, τη σήμανση και το ετικετάρισμα, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας.

Άρθρο 1, σημείο 4: «άλλη απαίτηση»: απαίτηση, εκτός των τεχνικών προδιαγραφών, επιβαλλόμενη σε ένα προϊόν, ιδίως για λόγους προστασίας των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος, η οποία αφορά τον κύκλο ζωής του προϊόντος μετά τη διάθεσή του στην αγορά, όπως οι συνθήκες χρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης ή εξάλειψής του, εφόσον οι συνθήκες αυτές μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τη σύνθεση ή τη φύση του προϊόντος, ή την εμπορία του.

Άρθρο 1, σημείο 11: «τεχνικός κανόνας»: τεχνική προδιαγραφή ή άλλη απαίτηση ή κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των οικείων διοικητικών διατάξεων των οποίων η τήρηση είναι υποχρεωτική de jure ή de facto, για την εμπορία, την παροχή υπηρεσιών, την εγκατάσταση ενός φορέα παροχής υπηρεσιών ή τη χρήση σε κράτος μέλος ή σε σημαντικό τμήμα του κράτους αυτού, όπως επίσης, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 10, οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών που απαγορεύουν την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος και την παροχή ή χρήση μιας υπηρεσίας ή την εγκατάσταση για την παροχή των υπηρεσιών αυτών.

Άρθρο 7: Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1, όλα τα αιτήματα που υποβάλλονται σε οργανισμούς τυποποίησης

για την κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών ή προτύπου για συγκεκριμένα προϊόντα, για τον σκοπό της έκδοσης τεχνικού κανονισμού για τα συγκεκριμένα προϊόντα, όπως σχεδίου τεχνικών κανονισμών, και αναφέρουν τους λόγους για την έκδοση αυτή.

Άρθρο 8, παράγραφος 1: Με την επιφύλαξη του άρθρου 10, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν πάραυτα στην Επιτροπή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα, εκτός εάν πρόκειται απλώς για αυτούσια μεταφορά ενός διεθνούς ή ευρωπαϊκού προτύπου, οπότε αρκεί μια απλή πληροφόρηση ως προς το συγκεκριμένο πρότυπο· επίσης, απευθύνουν στην Επιτροπή κοινοποίηση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους είναι αναγκαία η θέσπιση ενός τέτοιου τεχνικού κανόνα, εκτός εάν οι λόγοι αυτοί συνάγονται ήδη από το ίδιο το σχέδιο.

7 Οδηγία 2015/1535 η οποία αντικατέστησε και κατάργησε την οδηγία 98/34:

Άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο γ': «τεχνική προδιαγραφή»: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο στο οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, όπως τα επίπεδα ποιότητας ή ιδιότητες χρήσης, η ασφάλεια, οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, τη σήμανση και το ετικετάρισμα, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας.

Άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο στ': «τεχνικός κανόνας»: τεχνική προδιαγραφή ή άλλη απαίτηση ή κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των οικείων διοικητικών διατάξεων των οποίων η τήρηση είναι υποχρεωτική de jure ή de facto, για την εμπορία, την παροχή υπηρεσιών, την εγκατάσταση ενός φορέα παροχής υπηρεσιών ή τη χρήση σε κράτος μέλος ή σε σημαντικό τμήμα του κράτους αυτού, όπως επίσης, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 7, οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών που απαγορεύουν την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος και την παροχή ή χρήση μιας υπηρεσίας ή την εγκατάσταση για την παροχή των υπηρεσιών αυτών.

Άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο ζ': «σχέδιο τεχνικού κανόνα»: το κείμενο μιας τεχνικής προδιαγραφής ή άλλης απαίτησης ή ενός κανόνα σχετικά με τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών διατάξεων, που εκπονείται προκειμένου η τεχνική αυτή προδιαγραφή ή απαίτηση ή κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες να καθιερωθεί αμέσως ή εν τέλει ως τεχνικός κανόνας, και το οποίο, δεδομένου ότι βρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο, μπορεί να υποστεί ουσιαστικές τροποποιήσεις.

Άρθρο 5 [, παράγραφος 1] [παραλειπόμενα]: Με την επιφύλαξη του άρθρου 7, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν πάραυτα στην Επιτροπή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα, εκτός εάν πρόκειται απλώς για αυτούσια μεταφορά ενός διεθνούς ή ευρωπαϊκού προτύπου, οπότε αρκεί μια απλή πληροφόρηση ως προς το συγκεκριμένο πρότυπο· επίσης, απευθύνουν στην Επιτροπή κοινοποίηση σχετικά με τους

λόγους για τους οποίους είναι αναγκαία η θέσπιση ενός τέτοιου τεχνικού κανόνα, εκτός εάν οι λόγοι αυτοί συνάγονται ήδη από το ίδιο το σχέδιο.

Το λεπτονικό δίκαιο

- 8 Likums «Par nodokļiem un nodevām» (νόμος περί φόρων και άλλων πληρωμών) (στο εξής: νόμος περί φόρων και άλλων πληρωμών):

Άρθρο 28.¹, παράγραφος 4.¹: Οι φορολογούμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές διατάξεις και ηλεκτρονικό εξοπλισμό που πληρούν τις τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών και που έχουν υποβληθεί σε έλεγχο συμμόρφωσης. Η συντήρηση των ηλεκτρονικών διατάξεων και του ηλεκτρονικού εξοπλισμού μπορεί να πραγματοποιείται από πάροχο υπηρεσιών συντήρησης ο οποίος έχει υποβληθεί σε έλεγχο συμμόρφωσης κατά τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία.

- 9 Απόφαση περί χρήσεως:

Παράγραφος 121.⁴, σημείο 4: Για τη διενέργεια του ελέγχου συμμόρφωσης των τύπων ταμειακών μηχανών, υβριδικών ταμειακών μηχανών, ταμειακών συστημάτων, εξειδικευμένων διατάξεων και εξοπλισμού, των τροποποιήσεων τους και των εκδόσεων του λογισμικού τους, ο πάροχος υπηρεσιών συντήρησης παρέχει στον οργανισμό ελέγχου της συμμόρφωσης την τεχνική τεκμηρίωση στη γλώσσα του κατασκευαστή, συνοδευόμενη από μετάφραση στην εθνική γλώσσα, επικυρωμένη από συμβολαιογράφο. Η τεχνική τεκμηρίωση περιλαμβάνει: τον πηγαίο κώδικα (πληροφορικές οδηγίες αναγνώσιμες από τον άνθρωπο οι οποίες συντάχθηκαν από προγραμματιστή) και τον εκτελέσιμο κώδικα (σύνολο συμβόλων που αντιλαμβάνεται ο υπολογιστής για να εκτελέσει ένα πρόγραμμα το οποίο κατάρτισε προγραμματιστής) του καταχωρισμένου λογισμικού και του δομοστοιχείου φορολογικής μνήμης

Παράγραφος 121.⁵: Εντός προθεσμίας έξι μηνών από την παραλαβή των εγγράφων που μνημονεύονται στην παράγραφο 121.⁴ της παρούσας απόφασης, ο οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης παρέχει στον πάροχο υπηρεσιών συντήρησης δήλωση συμμόρφωσης του τύπου ταμειακής μηχανής, υβριδικής ταμειακής μηχανής, ταμειακού συστήματος, εξειδικευμένης διάταξης ή εξειδικευμένου εξοπλισμού, της τροποποίησης και της έκδοσής τους, με τις τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών [...] ή κοινοποιεί την άρνησή του να παράσχει τέτοια δήλωση συμμόρφωσης· διαβιβάζει επίσης τις εν λόγω πληροφορίες στη φορολογική αρχή.

Παράγραφος 129.⁴, σημείο 6: Κατά την καταχώριση στην ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο) της φορολογικής αρχής του τύπου ή της τροποποίησης ταμειακής μηχανής, υβριδικής ταμειακής μηχανής, ταμειακού συστήματος, εξειδικευμένης διάταξης ή εξειδικευμένου εξοπλισμού τη συντήρηση του οποίου πραγματοποιεί πάροχος υπηρεσιών συντήρησης, ο εν λόγω πάροχος υπηρεσιών συντήρησης, είτε

είναι ο κατασκευαστής της διάταξης ή του εξοπλισμού είτε είναι εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του κατασκευη, παραδίδει στη φορολογική αρχή, εφόσον του ζητηθεί, εντός προθεσμίας είκοσι τεσσάρων ωρών, τον πηγαίο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού.

Παράγραφος 129.¹⁷, σημείο 1, υποπαράγραφος 1.2.2: Η φορολογική αρχή αποκλείει από την ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο): τις ταμειακές μηχανές, τις υβριδικές ταμειακές μηχανές, τα ταμειακά συστήματα, τις εξειδικευμένες διατάξεις και τον εξειδικευμένο εξοπλισμό που είναι καταχωρισμένοι στο όνομα χρήστη: [όταν] δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στην κανονιστική ρύθμιση όσον αφορά τις τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών. Η φορολογική αρχή ενημερώνει τον χρήστη, εντός προθεσμίας 15 εργάσιμων ημερών, για τον αποκλεισμό από την ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο).

Λόγοι για τους οποίους το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με την εφαρμογή και την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης

I

Συμπερίληψη στην έννοια του τεχνικού κανόνα της απαίτησης παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού

- 10 Οι τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση πληρωμών δεν είναι εναρμονισμένες στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντούτοις, όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων σε μη εναρμονισμένους τομείς, πρέπει να τηρούνται τα άρθρα 34 έως 36 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης και η οδηγία 2015/1535 ¹.
- 11 Τα προληπτικά μέτρα για την προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίστηκαν με την οδηγία 98/34/ΕΚ. Η εν λόγω οδηγία επιβάλλει στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την υποχρέωση να κοινοποιούν τα σχέδια τεχνικών κανόνων και τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα λοιπά κράτη μέλη με σκοπό την εξέτασή τους.

Στο επεξηγηματικό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισημαίνεται ότι στην οδηγία 98/34 μνημονεύονται οι δοκιμές και οι μέθοδοι δοκιμής, οι οποίες καλύπτουν τα τεχνικά και επιστημονικά μέσα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των χαρακτηριστικών ενός δεδομένου προϊόντος, καθώς και οι διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας, οι οποίες είναι εκείνες που εφαρμόζονται για την εξασφάλιση της πιστότητας του προϊόντος προς τις

¹ *Free movement in harmonised and non-harmonised sectors*. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/goods/free-movement-sectors_en.

προβλεπόμενες απαιτήσεις. Η ένταξη αυτών των παραμέτρων στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας είναι κεφαλαιώδους σημασίας διότι οι διαδικασίες δοκιμών και αξιολόγησης της πιστότητας μπορούν, υπό ορισμένες συνθήκες, να επηρεάσουν δυσμενώς τις συναλλαγές².

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ένας εκ των σκοπών της οδηγίας είναι η ειδική προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων μέσω προληπτικών ελέγχων, καθότι η ελεύθερη κυκλοφορία είναι μια από τις βάσεις στις οποίες θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως μέσο για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, θεσπίζεται η απαίτηση κοινοποίησης, από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, κάθε σχεδίου τεχνικού κανόνα (άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/34). Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την υποχρέωση των κρατών μελών να κοινοποιούν τους τεχνικούς κανόνες, η οδηγία 98/34 σκοπεί να καταστήσει δυνατή την καλύτερη εκμετάλλευση από τους οικονομικούς φορείς των πλεονεκτημάτων της εσωτερικής αγοράς, μέσω της τακτικής δημοσίευσης των προτεινόμενων από τα κράτη μέλη τεχνικών κανονισμών και της παρεχόμενης στους οικείους φορείς δυνατότητας να κάνουν γνωστές τις εκτιμήσεις τους για τις επιπτώσεις των εν λόγω κανονισμών. Στο πλαίσιο των σκοπών της οδηγίας, οι οικονομικοί φορείς ενός κράτους μέλους θα πρέπει να ενημερώνονται για τα εγκρινόμενα από τα κράτη μέλη σχέδια τεχνικών κανόνων και για το πεδίο εφαρμογής τους, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζουν την έκταση των υποχρεώσεων που ενδέχεται να τους επιβληθούν και να προκαταλάβουν τη θέσπιση των συναφών διατάξεων, προσαρμόζοντας, εφόσον χρειάζεται, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους εγκαίρως³.

Η παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης θεωρείται ως ουσιώδης διαδικαστική πλημμέλεια που μπορεί να συνεπάγεται τη μη δυνατότητα εφαρμογής των οικείων τεχνικών κανόνων και την υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων να αρνηθούν να εφαρμόσουν τους σχετικούς τεχνικούς κανόνες στους ιδιώτες⁴. Το ανεφάρμοστο το οποίο συνεπάγεται η παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης δεν εκτείνεται

² *Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οδηγία 98/34/ΕΚ – Ένα μέσο συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων και των επιχειρήσεων για την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς: οδηγός της διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2005, σ. 19. Διατίθεται στη διεύθυνση:*

<https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/6d8a677d-06ab-48b6-ba46-73b8150e6c51>.

³ Απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2016, Ποινική δίκη κατά Sebat Ince (C-336/14, EU:C:2016:72, σκέψεις 82 και 83).

⁴ Αποφάσεις της 30ής Απριλίου 1996, CIA Security International και Signalson SA, Securitel SPRL (C-194/94, EU:C:1996:172, σκέψη 54), της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, Lidl Italia Srl κατά Comune di Stradella (C-303/04, EU:C:2005:528, σκέψη 23), της 25ης Απριλίου 2010, Ποινική δίκη κατά Lars Sandström (C-433/05, EU:C:2010:184, σκέψη 43), της 10ης Ιουλίου 2014, Lars Ivansson κ.λπ. (C-307/13, EU:C:2014:2058, σκέψη 48), και της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction Limited κατά Irish Asphalt Limited (C-613/14, EU:C:2016:821, σκέψη 64).

στο σύνολο των διατάξεων ενός νόμου που δεν κοινοποιήθηκε, αλλά μόνον στους περιλαμβανόμενους σε αυτόν τεχνικούς κανόνες ⁵.

Στις 9 Σεπτεμβρίου 2015 εκδόθηκε η οδηγία 2015/1535 και καταργήθηκε η οδηγία 98/34. Τόσο η οδηγία 98/34 όσο και η οδηγία 2015/1535 θεσπίζουν πάγια απαίτηση, κατά την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα.

- 12 Η έννοια του «τεχνικού κανόνα», όπως ορίζεται στο άρθρο 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34, καλύπτει τέσσερις κατηγορίες μέτρων. Οι εν λόγω κατηγορίες είναι οι ακόλουθες: 1) ««κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες» κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 5, της οδηγίας· 2) «τεχνική προδιαγραφή» κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 3, της οδηγίας· 3) «άλλη απαίτηση» η οποία μνημονεύεται στο άρθρο 1, σημείο 4, της οδηγίας, και 4) διατάξεις «που απαγορεύουν την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος», οι οποίες μνημονεύονται στο άρθρο 1, σημείο 11, της οδηγίας ⁶.

Προκειμένου να εξακριβωθεί αν η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού, η τήρηση της οποίας αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς, συνιστά τεχνικό κανόνα, πρέπει να εξακριβωθεί αν η εν λόγω απαίτηση εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις ως άνω κατηγορίες.

- 13 Κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, στην υπό κρίση υπόθεση, δεν χωρεί αμφιβολία ότι τα εμπορικά μηχανήματα είναι «προϊόν» κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 1, της οδηγίας και, επομένως, η υποχρέωση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού δεν πρέπει να θεωρηθεί «κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες» (μνημονεύθηκε ανωτέρω) κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 5, της οδηγίας.
- 14 Κατά το άρθρο 1, σημείο 3, της οδηγίας 98/34, ως «τεχνική προδιαγραφή» νοείται η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο στο οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, όπως τα επίπεδα ποιότητας ή ιδιότητες χρήσης, η ασφάλεια, οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, τη σήμανση και το ετικετάρισμα, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έννοια της «τεχνικής προδιαγραφής» συνεπάγεται ότι το μέτρο που θεσπίστηκε πρέπει να εφαρμόζεται

⁵ Απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2017, Município de Palmela κατά Autoridade de Segurança Alimentar e Económica (ASAE) – Divisão de Gestão de Contraordenações (C-144/16, EU:C:2017:76, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

⁶ Αποφάσεις της 4ης Φεβρουαρίου 2016, Ποινική δίκη κατά Sebat Ince (C-336/14, EU:C:2016:72, σκέψη 70), της 13ης Οκτωβρίου 2016, Naczelnik Urzedu Celnego I w Ł. κατά G.M. και M.S. (C-303/15, EU:C:2016:771, σκέψη 18), της 10ης Ιουλίου 2014, Lars Ivansson κ.λπ. (C-307/13, EU:C:2014:2058, σκέψη 16), και της 19ης Ιουλίου 2012, Fortuna sp. z o.o. κ.λπ. κατά Dyrektor Izby Celnej w Gdyni» (C-213/11, C-214/11 και C-217/11, EU:C:2012:495, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

στο προϊόν ή στη συσκευασία του, οι δε απαιτήσεις πρέπει να αφορούν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του προϊόντος⁷. Εάν η τήρηση της εν λόγω απαίτησης είναι υποχρεωτική de jure για την εμπορία, πρέπει να θεωρηθεί ως «τεχνική προδιαγραφή»⁸.

Κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, η απαίτηση που συνίσταται στην παράδοση του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού δεν επιβάλλει, εκ πρώτης όψεως, τα χαρακτηριστικά των εμπορικών μηχανημάτων να πρέπει να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες παραμέτρους ούτε προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά τα οποία πρέπει να διαθέτουν τα εμπορικά μηχανήματα. Εντούτοις, η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωση δεν παρέχει σαφή απάντηση στο ζήτημα του αν η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού πρέπει να θεωρηθεί απαίτηση που αφορά τα χαρακτηριστικά, η οποία εφαρμόζεται στα εμπορικά μηχανήματα (προϊόντα) σε σχέση με τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, δεδομένου ότι δεν διαθέτουν όλα τα προϊόντα το εν λόγω χαρακτηριστικό (ύπαρξη πηγαίου κώδικα). Επομένως, η απαίτηση ο πηγαίος κώδικας του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων να τεθεί στη διάθεση του οργανισμού ελέγχου της συμμόρφωσης θα μπορούσε να θεωρηθεί ως απαίτηση «που αφορά τα χαρακτηριστικά», δεδομένου ότι η εν λόγω απαίτηση δεν μπορεί να επιβληθεί για προϊόντα στα οποία δεν υπάρχει πηγαίος κώδικας (ως χαρακτηριστικό).

- 15 Όσον αφορά την έννοια της «άλλης απαίτησης», κατά το άρθρο 1, σημείο 4, της οδηγίας 98/34, πρόκειται περί «συνθηκών» που θεσπίζονται με νομικούς κανόνες, εκτός των τεχνικών προδιαγραφών, επιβαλλόμενων σε ένα προϊόν, ιδίως για λόγους προστασίας των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος, οι οποίες αφορούν τον κύκλο ζωής του προϊόντος μετά τη διάθεσή του στην αγορά, όπως οι συνθήκες χρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης ή εξάλειψής του, εφόσον οι συνθήκες αυτές μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τη σύνθεση ή τη φύση του προϊόντος ή την εμπορία του⁹.

Η εφαρμογή της απαίτησης της παραγράφου 121.⁴, σημείο 4, της απόφασης περί χρήσεως είναι αναγκαία και υποχρεωτική προκειμένου ο οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης να προβεί στον έλεγχο της συμμόρφωσης των εμπορικών μηχανημάτων. Σε περίπτωση μη παράδοσης του πηγαίου κώδικα του

⁷ Αποφάσεις της 8ης Μαρτίου 2001, Ποινική δίκη κατά Georgius van der Burg (C-278/99, EU:C:2001:143, σκέψη 20), της 22ας Ιανουαρίου 2002, Canal Satélite Digital SL κατά Administración General del Estado, παρισταμένης της Distribuidora de Televisión Digital SA (DTS) (C-390/99, EU:C:2002:34, σκέψη 45), και της 21ης Απριλίου 2005, Ποινική δίκη κατά Lars Erik Staffan Lindberg (C-267/03, EU:C:2005:246, σκέψη 57).

⁸ Απόφαση της 20ής Μαρτίου 1997, Bic Benelux SA κατά Βελγικού Δημοσίου (C-13/96, EU:C:1997:173, σκέψη 23).

⁹ Αποφάσεις της 19ης Ιουλίου 2012, Fortuna sp. z o.o. κ.λπ. κατά Dyrektor Izby Celnej w Gdyni (C-213/11, C-214/11 και C-217/11, EU:C:2012:495, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 21ης Απριλίου 2005, Ποινική δίκη κατά Lars Erik Staffan Lindberg (C-267/03, EU:C:2005:246, σκέψη 72).

καταχωρισμένου λογισμικού ορισμένων εμπορικών μηχανημάτων, ο οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης εκδίδει αρνητική γνώμη όσον αφορά τον έλεγχο της συμμόρφωσης, η δε φορολογική αρχή αποκλείει τα εμπορικά μηχανήματα από την ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο), με αποτέλεσμα τα εμπορικά μηχανήματα να μην μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καταχώριση συναλλαγών ή για τη λογιστική εγγραφή μετρητών ή άλλων μέσων πληρωμής (για τους νομισματικούς και φορολογικούς ελέγχους), τούτο δε συνεπάγεται στην πράξη τον περιορισμό της πώλησής τους στη λεττονική αγορά, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στη λεττονική αγορά που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα εμπορικά μηχανήματα για τους συγκεκριμένους αυτούς σκοπούς δεν ενδιαφέρονται να αποκτήσουν εμπορικά μηχανήματα τα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν πλήρως κατά την εμπορική δραστηριότητά τους. Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού μπορεί να επηρεάσει στην πράξη την εμπορία (ή τη πώληση) εμπορικών μηχανημάτων.

Συγχρόνως, σκοπός της απαίτησης παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού δεν είναι η προστασία των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος, αλλά η εφαρμογή στην πράξη του κρατικού ελέγχου της τήρησης της υποχρέωσης καταχώρισης των φόρων. Εντούτοις, η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «όρος» χρησιμοποίησης του οικείου προϊόντος ή ως εθνικό μέτρο το οποίο εμπίπτει στην κατηγορία των τεχνικών κανόνων του άρθρου 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34. Το ζήτημα σε ποια από τις δύο αυτές κατηγορίες τεχνικών κανόνων υπάγεται ένα εθνικό μέτρο εξαρτάται από το περιεχόμενο της απαγόρευσης που προβλέπει το επίμαχο μέτρο ¹⁰.

Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η τρίτη κατηγορία τεχνικών κανόνων του άρθρου 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34, η οποία αφορά ιδίως την απαγόρευση χρησιμοποίησης, προϋποθέτει ότι το περιεχόμενο των επίμαχων εθνικών κανόνων βαίνει σαφώς πέραν του περιορισμού ορισμένων πιθανών χρήσεων του επίμαχου προϊόντος και ότι, επομένως, οι εν λόγω κανόνες δεν περιορίζονται στον απλό περιορισμό της χρήσης του προϊόντος ¹¹. Η τρίτη κατηγορία, η οποία απαγορεύει την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος, πρέπει να θεωρηθεί ως είδος τεχνικού κανόνα ¹².

Στην υπό κρίση υπόθεση, μολοντί η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού δεν περιλαμβάνει απαγόρευση χρήσης, εντούτοις, στους τομείς που υπάγονται στη φορολογική νομοθεσία, συνεπάγεται,

¹⁰ Απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2016, Naczelnik Urzedu Celnego I w Ł. κατά G.M. και M.S. (C-303/15, EU:C:2016:771, σκέψη 20).

¹¹ Απόφαση της 21ης Απριλίου 2005, Ποινική δίκη κατά Lars Erik Staffan Lindberg (C-267/03, EU:C:2005:246, σκέψη 76).

¹² Οπ.π., σκέψη 54.

στην πράξη, τέτοια απαγόρευση, σε συνδυασμό με το άρθρο 28.¹, παράγραφος 4.¹, του νόμου περί φόρων και άλλων πληρωμών.

- 16 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, η απαίτηση παροχής του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί τόσο ως «τεχνική προδιαγραφή» όσο και ως «συνθήκη/όρος» ή «απαγόρευση» κατά την έννοια της οδηγίας 98/34. Η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν παρέχει σαφή απάντηση στο ζήτημα του αν η εν λόγω απαίτηση αντιστοιχεί στην κατηγορία του «τεχνικού κανόνα» και, αν ναι, σε ποια ειδικότερη υποκατηγορία τεχνικού κανόνα.

Ως εκ τούτου, πρέπει να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ερώτημα αν, κατά το άρθρο 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34/ΕΚ, νομικός κανόνας δυνάμει του οποίου πάροχος υπηρεσιών συντήρησης υποχρεούται να παραδώσει στον οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης τον πηγαίο κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού και το δομοστοιχείο φορολογικής μνήμης μπορεί να εμπίπτει στην έννοια των «τεχνικών κανόνων», τα σχέδια των οποίων πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας.

II

Εκτίμηση της απαίτησης παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού ως μέτρου ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών

- 17 Όπως προεκτέθηκε, η λεττονική νομοθεσία επιβάλλει στον κατασκευαστή εμπορικών μηχανημάτων την υποχρέωση να παραδώσει τον πηγαίο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων προκειμένου να διενεργηθεί ο έλεγχος συμμόρφωσης. Σε περίπτωση μη παράδοσης του πηγαίου κώδικα, ο οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης αρνείται να χορηγήσει τη δήλωση συμμόρφωσης, η δε άρνηση αυτή αποτελεί, εν συνεχεία, τη βάση για την έκδοση, από τη φορολογική αρχή, της απόφασης αποκλεισμού των εμπορικών μηχανημάτων από την ενιαία βάση δεδομένων (μητρώο), δεδομένου ότι τα εν λόγω μηχανήματα δεν πληρούν τις τεχνικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών. Η μη τήρηση των τεχνικών απαιτήσεων που εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές διατάξεις και στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών εμποδίζει τη χρήση των εμπορικών μηχανημάτων για την καταχώριση συναλλαγών ή τη λογιστική εγγραφή μετρητών ή άλλων μέσων πληρωμής και, επομένως, δυσχεραίνει, στην πράξη, τη διανομή στη λεττονική επικράτεια των εμπορικών μηχανημάτων της προσφεύγουσας SKIDATA GmbH.
- 18 Τα άρθρα 34 έως 36 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγγυώνται την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η οποία είναι μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί ότι κάθε εμπορική ρύθμιση η οποία θεσπίζεται από τα κράτη μέλη και μπορεί να παρεμποδίζει, άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή εν δυνάμει, το ενδοκοινοτικό εμπόριο πρέπει να θεωρείται ως μέτρο με αποτέλεσμα ισοδύναμο προς ποσοτικούς περιορισμούς¹³. Το Δικαστήριο αποσαφήνισε τη συλλογιστική του με την απόφαση *Cassis de Dijon*, με την οποία διαμορφώθηκε η αρχή ότι κάθε προϊόν το οποίο έχει παραχθεί νόμιμα και διατεθεί στο εμπόριο σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη και τις παραδόσεις του, καθώς και σύμφωνα με τις διαδικασίες παρασκευής/κατασκευής στην εν λόγω χώρα, πρέπει να γίνεται δεκτό στην αγορά οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους¹⁴.

Έστω και αν ένα μέτρο δεν έχει ως αντικείμενο τη ρύθμιση των εμπορευματικών συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών, καθοριστικής σημασίας στοιχείο είναι το πραγματικό ή δυνητικό αποτέλεσμά του έναντι του ενδοκοινοτικού εμπορίου. Κατά το εν λόγω κριτήριο, συνιστούν μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που δημιουργεί, ελλείψει εναρμόνισης των νομοθεσιών, η επί των εμπορευμάτων προέλευσης άλλων κρατών μελών, όπου αυτά νομίμως παρασκευάζονται και διατίθενται στο εμπόριο, εφαρμογή κανόνων που αφορούν τους όρους στους οποίους πρέπει να ανταποκρίνονται τα εμπορεύματα αυτά (όπως αυτοί που αφορούν την ονομασία, τη μορφή, τις διαστάσεις, το βάρος, τη σύνθεση, την παρουσίαση, τη σήμανση, τη συσκευασία τους), ακόμη και αν οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται αδιακρίτως σε όλα τα προϊόντα, εφόσον η εφαρμογή τους δεν δικαιολογείται από κάποιον στόχο γενικού συμφέροντος ικανό να υπερισχύσει των απαιτήσεων της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων¹⁵.

Με τη νομολογία του, το Δικαστήριο χαρακτήρισε ομοίως ως μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος, τα οποία απαγορεύονται από το άρθρο 34 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις εθνικές διατάξεις οι οποίες υποβάλλουν προϊόν, που έχει νομίμως παραχθεί και διατεθεί στο εμπόριο σε κράτος μέλος, σε συμπληρωματικούς ελέγχους, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων ή αποδεκτών από το κοινοτικό δίκαιο εξαιρέσεων¹⁶.

¹³ Αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1974, *Procureur du Roi κατά Benoît και Gustave Dassonville* (C-8/74, EU:C:1974:82), και της 15ης Νοεμβρίου 2005, *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Δημοκρατίας της Αυστρίας* (C-320/03, EU:C:2005:684, σκέψεις 63 έως 67).

¹⁴ Απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1979, *Rewe-Zentral AG κατά Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* (C-120/78, EU:C:1979:42).

¹⁵ Αποφάσεις της 20ής Φεβρουαρίου 1979, *Rewe-Zentral AG κατά Bundesmonopolverwaltung für Branntwein* (C-120/78, EU:C:1979:42, σκέψεις 6, 14 και 15), της 26ης Ιουνίου 1997, *Vereinigte Familiapress Zeitungsverlags- und vertriebs GmbH κατά Heinrich Bauer Verlag* (C-368/95, EU:C:1997:325, σκέψη 8), και της 11ης Δεκεμβρίου 2003, *Deutscher Apothekerverband eV κατά 0800 DocMorris NV και Jacques Waterval* (C-322/01, EU:C:2003:664, σκέψη 67).

¹⁶ Αποφάσεις της 22ας Ιανουαρίου 2002, *Canal Satélite Digital SL κατά Administración General del Estado, παρισταμένης της Distribuidora de Televisión Digital SA (DTS)* (C-390/99,

Εντούτοις, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 34 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιορίστηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση Keck, με την οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το προμνησθέν άρθρο δεν αφορά συγκεκριμένες εμπορικές διατάξεις εάν δεν εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις, ήτοι αρκεί οι διατάξεις αυτές να εφαρμόζονται σε όλους τους επιχειρηματίες που ασκούν τη δραστηριότητά τους στο εθνικό έδαφος και αρκεί να επηρεάζουν κατά τον ίδιο τρόπο, και νομικώς και πραγματικώς, την εμπορία των εγχώριων προϊόντων και των προϊόντων προέλευσης άλλων κρατών μελών¹⁷. Πράγματι, από τη στιγμή που πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η εφαρμογή ρυθμίσεων αυτού του είδους στην πώληση προϊόντων προέλευσης άλλου κράτους μέλους, τα οποία ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που έχει θεσπίσει το κράτος αυτό, δεν είναι ικανή να παρεμποδίσει την πρόσβασή τους στην αγορά ούτε να τη δυσχεράνει όπως δεν δυσχεραίνει την πρόσβαση στην αγορά των εγχώριων προϊόντων¹⁸. Συγχρόνως, τα μέτρα που έχουν, έστω ήσσονος σημασίας, αντίκτυπο στην πρόσβαση των προϊόντων στην αγορά, δεν θεωρούνται εμπορικές διατάξεις¹⁹. Τέτοια μέτρα δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κριτηρίου Keck και, επομένως, αυτομάτως δεν γίνονται αποδεκτά²⁰.

Στο άρθρο 36 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογραμμίζεται επίσης ότι τα μέτρα πρέπει να αφορούν άμεσα δημόσια συμφέροντα που τυγχάνουν προστασίας και δεν πρέπει να είναι πιο αυστηρά από όσο απαιτείται (αρχή της αναλογικότητας). Επιπλέον, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δέχθηκε, με την απόφαση Cassis de Dijon, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν εξαιρέσεις, στις οποίες δεν εφαρμόζεται η απαγόρευση μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος, βάσει επιτακτικών αναγκών (που αφορούν, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων, την προστασία της δημόσιας υγείας, την εντιμότητα των εμπορικών συναλλαγών και την προστασία των καταναλωτών).

Οι προμνησθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστούν το πλαίσιο της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης.

EU:C:2002:34, σκέψεις 36 και 37), και της 8ης Μαΐου 2003, ATRAL SA κατά Βελγικού Δημοσίου (C-14/02, EU:C:2003:265, σκέψη 65).

¹⁷ Απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1993, Ποινικές δίκες κατά Bernard Keck και Daniel Mithouard (C-267/91 και C-268/91, EU:C:1993:905, σκέψεις 16 και 17).

¹⁸ Απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1993, Ποινικές δίκες κατά Bernard Keck και Daniel Mithouard (βλ. προμνησθείσα απόφαση Keck και Mithouard, σκέψη 17).

¹⁹ Αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1997, Konsumentombudsmannen (KO) κατά De Agostini (Svenska) Förlag και TV-Shop i Sverige AB (C-34/95 έως C-36/95, EU:C:1997:344, σκέψη 43), και της 10ής Φεβρουαρίου 2009, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας (C-110/05, EU:C:2009:66, σκέψη 58).

²⁰ Απόφαση της 26ης Απριλίου 2012, Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT) κατά Administración del Estado (C-456/10, EU:C:2012:241, σκέψεις 38 έως 42).

- 19 Η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων εφαρμόζεται για όλα τα εμπορικά μηχανήματα (εισαγόμενα ή εγχώριας παραγωγής) και, επομένως, η εν λόγω απαίτηση δεν εισάγει δυσμενή διάκριση²¹. Ομοίως, η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού –ο οποίος περιλαμβάνεται καθεαυτόν στο λογισμικό των εμπορικών μηχανημάτων– δεν απαγορεύει την πώληση εμπορικών μηχανημάτων στη λεττονική επικράτεια, αλλά προβλέπει απλώς και μόνον ότι, στους τομείς που υπάγονται στη φορολογική νομοθεσία, πρέπει να διεξάγεται συναφώς μια διαδικασία ελέγχου της συμμόρφωσης, στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει να παρασχεθεί ο πηγαίος κώδικας του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων, και ότι η εν λόγω διαδικασία θα πρέπει να διεξαχθεί ανεξαρτήτως του αν έχει πραγματοποιηθεί επίσης στη χώρα κατασκευής των εμπορικών μηχανημάτων (η δικογραφία δεν περιέχει πληροφορίες σχετικά με το αν τέτοια απαίτηση προβλέπεται στην Αυστρία ή σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οποίες η προσφεύγουσα, SKIDATA GmbH, διανέμει τα εμπορικά μηχανήματα). Όπως αναγνώρισε η λετονική ένωση φορέων εκμετάλλευσης χώρων στάθμευσης και γκαράζ, κατόπιν αξιολόγησης των διαθέσιμων «πιστοποιημένων» εμπορικών μηχανημάτων, επί του παρόντος, στη λεττονική αγορά, δεν προσφέρεται, για τη διαχείριση χώρων στάθμευσης, καμία από τις προηγμένες τεχνικές λύσεις που κατασκευάζουν παγκοσμίως αναγνωρισμένοι κατασκευαστές, τούτο δε μπορεί να αποδοθεί, στην πράξη, στο γεγονός ότι οι εν λόγω κατασκευαστές εμπορικών μηχανημάτων δεν επιθυμούν να αποκαλύψουν τον πηγαίο κώδικα ενός καταχωρισμένου λογισμικού, καθότι πρόκειται για στοιχείο που ανήκει στον κατασκευαστή εμπορικών μηχανημάτων και προστατεύεται με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας –διπλώματα ευρεσιτεχνίας (ορισμένα στοιχεία λογισμικού προστατεύονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας) και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας– καθώς και με δικαιώματα που ανάγονται στο εμπορικό απόρρητο. Σε περίπτωση που ο πηγαίος κώδικας καταχωρισμένου λογισμικού εμπορικών μηχανημάτων τεθεί στη διάθεση τρίτων, υπάρχει κίνδυνος να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς, όπως η δημιουργία ανταγωνιστικών προϊόντων ή η τροποποίηση του λογισμικού· η λεττονική έννομη τάξη δεν έχει εξετάσει, όμως, τα ζητήματα που άπτονται των επακόλουθων ενεργειών, σε σχέση με τον παρασχεθέντα πηγαίο κώδικα (περιλαμβανομένων των δοκιμών και της αποθήκευσης), των φορέων που εμπλέκονται στον έλεγχο της συμμόρφωσης (πάροχος υπηρεσιών συντήρησης, οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης και, εφόσον απαιτείται, και η φορολογική αρχή), τα οποία θα μπορούσαν να διαφυλάξουν την ασφάλεια του πηγαίου κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού. Τούτος είναι ο λόγος για τον οποίο η προσφεύγουσα SKIDATA GmbH αρνήθηκε επίσης να παράσχει τον πηγαίο κώδικα του καταχωρισμένου λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων.

Ως εκ τούτου, κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, συνέπεια της ως άνω ρύθμισης είναι να καθίσταται δυσχερέστερη και ακριβότερη η εισαγωγή

²¹ Απόφαση της 16ης Μαρτίου 1977, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας (C-68/76, EU:C:1977:48, σκέψη 14).

εμπορικών μηχανημάτων, σε βαθμό να μπορεί να αποτρέψει τους ενδιαφερόμενους φορείς (περιλαμβανομένης της προσφεύγουσας SKIDATA GmbH) από την εμπορία των εν λόγω εμπορικών μηχανημάτων στη Λεττονία, εάν τα εν λόγω εμπορικά μηχανήματα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καταχώριση συναλλαγών ή για τη λογιστική εγγραφή μετρητών ή άλλων μέσω πληρωμής (για τους νομισματικούς και φορολογικούς ελέγχους). Συνεπώς, η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού δεν συνιστά όρο εμπορίας κατά την έννοια της προμνησθείσας νομολογίας Keck και Mithouard και θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών.

Επομένως, πρέπει να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ερώτημα αν, κατά το άρθρο 34 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απαίτηση παράδοσης, σε οργανισμό ελέγχου της συμμόρφωσης, του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών.

- 20 Σε περίπτωση που η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού πρέπει να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών, πρέπει να εξεταστεί αν η εν λόγω απαίτηση, λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματος περιορισμού των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών, μπορεί να δικαιολογείται βάσει κάποιου εκ των λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 36 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κάποιου εκ των επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος που γίνονται δεκτοί από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ενδεχομένως, αν ο εν λόγω περιορισμός είναι κατάλληλος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξή του²².

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δεχθεί επανειλημμένως ότι η αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων μπορεί να δικαιολογεί τέτοια ρύθμιση η οποία περιορίζει τις θεμελιώδεις ελευθερίες (περιλαμβανομένης της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων)²³. Όπως προκύπτει από το προπαρασκευαστικό έγγραφο της απόφασης περί χρήσεως, σκοπός της είναι να διασφαλίζεται η πληρωμή των φόρων, αποφεύγοντας παρεμβάσεις στο λογισμικό ή στον σχεδιασμό των ταμειακών διατάξεων²⁴. Ως εκ τούτου, το αιτούν

²² Αποφάσεις της 19ης Ιουνίου 2003, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας (C-420/01, EU:C:2003:363, σκέψη 29), και της 5ης Φεβρουαρίου 2004, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας (C-270/02, EU:C:2004:78, σκέψη 21).

²³ Αποφάσεις της 28ης Ιανουαρίου 1992, Hanns-Martin Bachmann κατά Βελγικού Δημοσίου (C-204/90, EU:C:1992:35, σκέψη 18), της 15ης Ιουνίου 1997, Futura Participations SA και Singer κατά Administration des contributions (C-250/95, EU:C:1997:239, σκέψη 31), και της 28ης Οκτωβρίου 1999, Skatteministeriet κατά Bent Vestergaard (C-55/98, EU:C:1999:533, σκέψη 23).

²⁴ Ministru kabineta noteikumu projekta «Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība» sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

δικαστήριο συμπεραίνει ότι η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού έχει θεμιτό σκοπό, ήτοι τη διασφάλιση του φορολογικού ελέγχου και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων ελέγχου προς αποφυγή δυνητικού σφάλματος κατά την καταχώριση πληρωμών ή μη καταβολής των φόρων. Επιπλέον, η απαίτηση φαίνεται κατάλληλη για την επίτευξη του ως άνω σκοπού.

Εντούτοις, τίθεται το ζήτημα αν η απαίτηση παροχής του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Κατά τη φορολογική αρχή, η παράδοση του πηγαίου κώδικα και του εκτελέσιμου κώδικα είναι ακριβώς το στοιχείο που διασφαλίζει τη λήψη ακεραίων πληροφοριών, δεδομένου ότι υπάρχει δυνατότητα συμπερίληψης στον πηγαίο κώδικα λειτουργιών κρυφού πηγαίου κώδικα (με τη μορφή επιμέρους μεταγλώττισης στον εκτελέσιμο κωδικό, η οποία μπορεί να επιφέρει τη διαγραφή δεδομένων), με τη χρήση διαφόρων μεθόδων και τεχνικών. Συγχρόνως, γεννώνται αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα της απαίτησης, δεδομένου ότι, σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προσφεύγουσα παρέχει, για τη διενέργεια των αντίστοιχων ελέγχων, μια διασύνδεση προγραμματισμού εφαρμογών (Application Programming Interface, API) εμπορικών μηχανημάτων, η οποία αποτελεί τον σύνδεσμο μεταξύ της εφαρμογής πληροφορικής της SKIDATA GmbH και του λογισμικού των οργανισμών ελέγχου της συμμόρφωσης και μέσω της οποίας ο οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης λαμβάνει κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με τις πληρωμές. Όπως εξέθεσε η προσφεύγουσα, κάθε έκδοση του λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων, καθώς και οι βελτιώσεις τους, ελέγχεται τόσο αυτομάτως όσο και χειροκίνητα, μεταξύ άλλων μέσω ελέγχων της ακεραιότητας της βάσης δεδομένων, το δε σύστημα ελέγχεται επίσης με κυκλικό τρόπο σύμφωνα με τα πρότυπα ασφάλειας δεδομένων κλάδου καρτών πληρωμής (Payment Card Industry Data Security Standard, PCI DSS), διασφαλίζοντας τη μη αλλοίωση των δεδομένων του λογισμικού. Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι η προσφεύγουσα SKIDATA GmbH είχε δεχθεί να παράσχει το τμήμα του πηγαίου κώδικα που αφορά την καταχώριση πληρωμών και φόρων, για τη διενέργεια του ελέγχου συμμόρφωσης των εμπορικών μηχανημάτων, πλην όμως ο οργανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης δεν συμφώνησε με την πρόταση αυτή και ζήτησε τον πλήρη πηγαίο κώδικα του λογισμικού των εμπορικών μηχανημάτων, στοιχείο το οποίο συνιστά, στην πράξη, πιο περιοριστικό μέτρο των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας SKIDATA GmbH. Συναφώς, διευκρινίζεται επίσης ότι από τη δικογραφία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που να δημιουργεί ανησυχία όσον αφορά τυχόν κακή πίστη των προσφευγουσών ή του παρόχου των υπηρεσιών συντήρησης.

[Αρχική έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων του σχεδίου απόφασης του υπουργικού συμβουλίου περί ρυθμίσεως της χρήσης ηλεκτρονικών διατάξεων και ηλεκτρονικού εξοπλισμού για την καταχώριση φόρων και άλλων πληρωμών» (προπαρασκευαστικό έγγραφο)]. Διατίθεται στη διεύθυνση:

https://likumi.lv/wwwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2005/FMANOT_160913_KA_LIETOSAN.2850.DOC.

Επομένως, είναι αναγκαίο να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ερώτημα αν η απαίτηση παράδοσης του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού έχει αναλογικό χαρακτήρα σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων.

Διατακτικό

Δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το [παραλειπόμενα] Administratīvā rajona tiesa (διοικητικό πρωτοδικείο)

αποφασίζει

να υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- 1) Έχει το άρθρο 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, την έννοια ότι νομικός κανόνας δυνάμει του οποίου πάροχος υπηρεσιών συντήρησης υποχρεούται να παραδώσει στον οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης τον πηγαίο κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού μπορεί να εμπίπτει στην έννοια των «τεχνικών κανόνων», τα σχέδια των οποίων πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας;
- 2) Έχει το άρθρο 34 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι η απαίτηση παράδοσης, σε οργανισμό ελέγχου της συμμόρφωσης, του πηγαίου κώδικα καταχωρισμένου λογισμικού μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών;
- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, μπορεί το εν λόγω μέτρο να θεωρηθεί αναλογικό σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων;

Η διαδικασία αναστέλλεται έως την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά της παρούσας διάταξης δεν χωρεί ένδικο μέσο.

[παραλειπόμενα]

[υπογραφή]